

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál
Főmunkatárs: Dr. Nagy Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán

Véderőreform és választójog.

Makó, aug. 12.

Véderőjavaslatával zsákutcába jutott a mungó-kormány. Bizonyos, hogy ebből ép bőrrel nem menekül. Előre egy tapodtat se mehet, mert áttörhetetlen falanként állja útját a nemzet igaz érdekeit védő s híven kitartó lelkes ellenzék, ha pedig hátrafelé tenne csak egy lépést is, ott meg a császári kegyvesztettségbe törné ki a nyakát.

Érthető ezért, hogy bármily kellemetlen is a helyzetök, a kutya-szorítóból mégsem igrkezzenek szabadulni Khuenék. Még ezt is jobbnak tartják annál az állapotnál, a mikor a nép gyűlölete mellé a császártól is megkapják majd az — aranyzsínort.

Pedig ez az idő már nem lehet messze. Hogy addig micsoda vergődést visz véghez a kormány mai helyzetében, a nemzetre nézve igazán közömbös. A nemzet már látja, tudja ennek a harcnak a végét s megelégedéssel állapíthatja meg, hogy csakugyan elmúlt már az az idő, a mikor még a nép nélkül a nép ellen bármit lehetett ebben az országban véghez vinni. Vannak még most is, a kik nem tudják vagy nem akarják ezt tudni. Ám még ezeket is tanítja a mostani helyzet, de még inkább, — teljesen ki fog eről mindenkit tanítani az az idő, a melynek ezután következnie kell. Mert hogy ezután már csakis az igazi népuralom, a hamisítatlan demokrácia következik, semmi kétség benne.

Khuen-Héderváryék vagy siketek, vakok, vagy az önfeláldozó cinikusságra vakmerőek. Nem tudnak, vagy nem akarnak tudni arról, hogy — virradóban van? Hát nem veszik észre, hogy az előretörő világosság mellett már is felnyílt a népek a szeme, kinyílt a lelke. Látja s tud már mindent, ami nélküle s ellene végbe akar benni.

Látja s tudja az ellene tervezett merényletet s vasöklét marokba szorítva emeli fel ellenségeire és sujtó ítéletével odadörgi: — „egy lépést se tovább!”

Erre a tilalomra kellett megállania Khuenéknek is azon az úton, melyen a nemzetnek a sok teherrel már is roskadozó vállaira még töméntelenabb terheket akartak

rakni. Azt akarta a kormány, hogy ne maradjon hajlékainkban mindennapi kenyerünk megkeresésére egyetlen ép emberünk se, hanem katonáskodva mind ott lebzseljen a nagyhatalmi örület ügyetlenül élesztgetett sorvasztó tüze mellett. Azt akarják Khuenék, hogy minden keresményünket az utolsó fillérig is odaáldozzuk erre az ostoba hőbortra, milliányi katonatartásra.

Mit törődnek ezek a néppel, amely ma is már egyik napról a másikra csak alig tengődik? Mit érdeklí ezeket a császári lakájokat az a kérdés, hogy vajjon bir-e még több terhet ez a már is állati nyomorult helyzetben élő magyar nép?

Ám megmutatjuk, hogy törödni kell a néppel s mindennek előtte a néppel, mely gerince, fentartója minden hatalomnak is. Megmutatja végre valahára már a magyar nép is, hogy csakis az a hatalom, amely ő rá támaszkodik s amelytől, ő élvonja erejét annak a hatalomnak azonnal össze kell roskadnia.

A bukástól semmi se menti már meg a Khuen kormányt se. Mert a nép ellen fordult, a nép meg elvette mellőle a maga erejét.

A nép szerte az országban napról-napra hallatja ítéletét: pusztulnia kell a népellenes mungó-kormánynak. És a nép ítéletét nem befolyásolhatja, cseppet se gyengülhet a kormány ukázzal a kormány iránti bizalomnyilvánításra uszított mindenkorai kormánycseldek nyilatkozata.

Érzi ezt már maga a kormány is. Ezért akarja most már, de csakis most már, a népet megejteni. Azt kezdi hirdetni, hogy neki is kell az általános választói jog, nemcsak a Justh-pártnak. Sőt tovább megy ennél, hiszen semmit se reszkíroz, mutatja is, hogy olyanokat tétet, ami az általános választói jog megalkotására hitet kelthet. E mellett egyre azt hajlja, lássátok hogy meg lesz a választójog, lássátok mennyire akarom, — csak előbb a véderőjavaslatot szavazzátok meg.

Átlátszó, gonosz ez a furfang!

Persze, szavazzuk csak meg a véderőjavaslatokat, a többit bizzuk Khuenre. Ugy-e, ez nemcsak a jó?

Mihelyt megszavazzák, lenne anynyi katonája s annyi pénze, hogy

csak ezt akarta. Akkor aztán merjünk csak moccanni. Akkor aztán fűtül a népre s annak minden jogára, hát az általános választójogra is. Lesz annyi pénze s anynyi katonája, hogy akkor már könnyen elbánhat az egész nemzettel.

De hát azt kérdezi Khuentól a nemzet, hogy ha csakugyan akarja az általános választói jogot, mért nem lehet a sorrendet megváltoztatni. Hadd jöjjön előbb a választójog s csak azután lássuk majd a véderőjavaslatokat. Mert csaknem olyan sietősek talán a katonai reformok? Hisz maga Khuen jelentette ki az obstrukcióra, hogy e javaslatokkal ő várhat egészen 1903-ig.

A választójogi törvényt, meg egy pár hónap, vagy egy pár hét, sőt még néhány nap alatt is nyélbe lehet ütni. Marad hát idő még jóval 1913. előtt a katonai javaslatokra is.

Mért félnek a sorrend megváltoztatásától. Hiszen azzal hetvenkednek, hogy semmit se vár már jobban a magyar nép, mint a javaslatok törvénygyé válását. Hát lássuk a medvét. Ha a nép igazán akarja s csak azaz országgyűlési törpe minoritás van ellene a katonai sok-sok tehernek, hát szólalassák meg magát a népet. Ennek a megszólalatsnak pedig legszebb s egyedüli módja, ha törvénybe iktatják már előbb az általános, egyenlő, titkos szavazati jogot s ennek alapján válaszsza be az országházába a nép a képviselőit.

Ekkor aztán igazán megtudjuk, mit akar a nép!

Ha a kormány politikájában a legcsekélyebb őszinteség volna: csak úgy járna el.

Őszinteség híján van azonban a mostani taktikája is. Bizonyos, hogy a kormány nem akarja komolyan az általános, egyenlő, titkos választói jogot.

Mert még a kormány is tudja, a mit husz millió nép tud, hogy a nemzet nem akarja a véderőjavaslatokat. Se most, az osztályparlament sem szavazza hát meg de nem szavazza majd meg az — igazi népparlament se.

Mert most is s akkor is csak a nép ellen vannak e javaslatok!

kp.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Kossuth Ferenc állásfoglalása.

A Ház folyosóin ma legtöbbet Kossuth Ferenc cikkéről beszéltek, amely az „Egyetértés” mai számában jelent meg és amelyben Kossuth a leghatározottabban az obstrukció mellett foglal állást.

Kossuth Ferencnek ez a nyílt és határozott állásfoglalása az ellenzék körében igen nagy lelkesedést keltett.

A mai ülés egyébként a technikaié. Az interpellációk közül különösen nagy érdeklődéssel várták Vázsonyi Vilmos és Györffy Gyula interpellációját.

Vázsonyi a tanítók érdekében interpellált és beszélt, hogy Khuen tegnap meglátogatta őt a margitszigeti nyaralása közben, hogy erről az interpellációról lebeszélje. De Vázsonyi nem engedett.

Györffy a Schönaich és Konrád bukása ügyében interpellált. A választ ebben a kényes és a kormányra végzetes ügyben a választ nem ma adta a miniszterelnök.

Egyebekben befejezett dolognak veszik a kormány bukását. Már nem arról beszélnek, hogy bukni fog, hanem hogy mikor fog bukni Khuen táborával.

Návay Lajos alelnök negyedtizenegy óra után megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Ezután következett öt névszerinti szavazás, melyeket tegnaptól halasztották mára.

Majd szünet következett.

Szünet után a Ház elhatározta, hogy a jövő ülés szerdán délelőtt 10 órakor lesz.

Ezután következtek az interpellációk. Beck Lajos, Ráth Endre, Batthyányi Tivadar gróf és Vázsonyi Vilmos elmondták interpellációjukat.

Ülés vége 2 órakor.

(Az országos választójogi Liga tegnap Justh Gyula elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a miniszterelnök ismeretes köriratával foglalkoztak és megállapodtak abban, hogy az tisztára szemfényvesztés. Ez a kormány nem akarja őszintén a választójogot és emiatt az ország érdeke, hogy mihamar távozzék.

Olcsó árak!

[18]

Pontos kiszolgálás!

Menyasszonyi ajándékok!

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők helyén megnyílt.

Vendéglő és kávé-hazi edények!

Épület üvegezés és képeretezés!!

A város ügyei.

Az állandó választmány üléséből.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 12.

Makó városának minden tekintetben érdekes közgyűlése lesz hétfőn. A tárgysorozatnak igen sok olyan pontja van, mely nagy fontossággal bír Makó város érdekeire nézve.

Az állandó választmány, mint azt lapunk más helyén megemlítjük, ma délelőtti tartott ülést, hogy előkészítse a közgyűlés napirendjére kitűzött ügyeket.

Sok ügy már az állandó választmány ülésén is érdekes vitát keltett, mert némelyik ügyet nem volt könnyű dolog megfelelő határozati javaslattal ellátni. Különösen sok lesz a hétfői közgyűlésen az indítvány.

Ami lapunk felelős szerkesztőjének, dr. Kiss Pálnak a katonai terhek emelése ellen és az általános titkos választói jognak életbe léptetése érdekében beadott indítványát illeti, ez a tanács javaslatával kerül a közgyűlés elé. Minthogy azonban a tanács határozati javaslatáról már előző számunkban megemlékeztünk, erről ez alkalommal nincs mit beszélnünk, de viszont közelebbünk, hogy alábbiakban tájékoztassuk a közönséget a közgyűlésnek néhány más fontos tárgyáról:

Rankl József is adott be a hétfői közgyűlésre különféle indítványokat. Az általános és titkos választói jogot ő is indítványozza. Egy másik indítványában pedig arra kéri a város képviselőtestületét, hogy az küldjön ki egy bizottságot a szegényménházi állapotok megvizsgálására.

Ennek az indítványnak a legérdekesebb, illetve legnevezetesebb pontja az, hogy ő megnevezi azokat is, kikkel a szegényménházi állapotokat megvizsgáltatni akarná.

Az állandó választmány nem tudta kivenni, hogy Rankl József milyen minőségben adta be indítványát? Mint városi képviselő, vagy mint a szegényménháznak ez idő szerint alkalmazott élelmezője, ezért az indítványnak a napirendről való levételét javasolja.

Ismeretes, hogy Rákossy Gyula rendőrkapitány indítványa folytán illetve felelősségei folytán a miniszter utasította Makó város közönségét a rendőrlégénység létszámának emelésére.

Ez ügyben az állandó választmány azt javasolja, hogy írjon fel Makó városa a miniszterhez rendelkezésképpen a rendőrségek államosításáig való felfüggesztése iránt.

Célszerű és hasznosnak találta a város állandó választmánya dr. Dózsa Lajos kórházi főorvosnak azt az indítványát, melylyel azt célozza, hogy a magánosok által létesített ártézi kutak kifolyói akként szereltesse fel, hogy azok tűz esetén a fecskendő tömlőivel legyenek összekapcsolhatók.

Ezt az indítványt pártolja az állandó választmány és a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Nagy István városi képviselő az iránt adott be indítványt a városhoz, hogy a munkásházak odaítélésénél a városnak döntő befolyás biztosítsassék.

Az állandó választmány kissé bizalmasan találta Nagy István indítványát akkor, a midőn a város mivel sem járul hozzá a munkásházák létesítéséhez, hanem az alispán építési azokat az állam pénzén, azért úgy határozott a Nagy István indítványa fölött, hogy a kecske is jól lakják és a káposzta is megmaradjon. Nevezetesen azt indítványozza az állandó választmány, hogy írjon át Makóvárosra a vármegye alispánjához, hogy a munkásházak kiosztásánál a város véleménye is meghallgattassék.

A miniszter, mint ismeretes, nemrégiben egy új vágatási szabályrendelet léptetett életbe, melynek értelmében a vágóhidat teljesen át kellene alakítani.

Minthogy ez az átalakítás olyan költségekkel jár, hogy azon már csaknem fel lehet építeni azt az új vágóhidat, melyet az alispán is sürget, ezért az ügyben az állandó választmány határozati javaslata az, hogy felépíti a város az új vágóhidat, ha a felső hatóság hozzájárul ahhoz, hogy a libavágás is a közbiztonság érdekében történjen, mert ennek jövedelme nagyon is földözne az építés költségeit.

Városi választások.

A képviselőtestület felfrissítése.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, aug. 12.

Makó város választott képviselőinek a mandátuma még június havában lejárt s a vármegye vezetősége csak most tüzte ki az új választás határidőjét. Nem tartjuk helyesnek, hogy a választási terminusokat törvény ellenére ekképpen ki nyújtják éppen akkor, a mikor semmiféle akadály nem lett volna annak, hogy rendes idejében, már június havában meg lehessen ez a választás.

A mint már közöltük, szeptember 3-án, holnapra, vasárnapra három hétre választja a város közönsége új képviselőit: az egész képviselőtestület egy negyed részét. Azoknak a helyét tölti be, a kiknek a hat éves mandátumuk járt le. Körülbelül ötven ezeknek a száma.

Három hét választ még el e fontos aktustól. Van hát még idő a gondolkodásra s a szervezkedésre arra nézve, hogy kiket is küldjünk újra város kormányzó testületünkbe, a képviselőtestületbe. Van idő, de sokkal jobb mégis, hogy ha már meg kezdjük erre nézve a körültekintést.

Nagy jelentőségű, hogy a város-e fontos tanácsába olyanok kerüljenek be, a kik minden oldalról oda valóak.

Egy részről nagy bűn az a városal s ennek közönségével szemben, hogyha a képviselőtestületi tagok választásánál is jelentéktelen mellékérdekek, mint pajtáskodás, sógoróság,

komaság irányítják a választók voksát másrésztől. Az se kisebb baj, hogyha a választók jóhiszeműségét kihasználják lármás, de annál üresebb alakok arra, hogy magokat be- választatják képviselőkké.

E két baj miatt esik meg azután, hogy olyan tagok is kerülnek be a képviselőtestületbe, a kiknek halvány fogalmuk sincs arról, hogy mi is az egy város — közigazgatása.

Jó lesz körülnézni s már jó előre még hányintetni, hogy a kik most kiesnek mindenike méltó-é arra, hogy tovább is rábizza ügyes-bajos dolgát ez a nagy város, Avagy nem lenne-é sokkal célszerűbb, hogy ha alaposan felrészítsük újabb, alkalmasabb erőkkel a régiéket egy részét.

Mert a város dolga nagyon komoly dolog. Kicsinyes érdekeknek nem szabad ott közbejártaniok, a hol e dolgok leendő intézőiről kell döntenie. Komoly férfiak teljes komolysággal komoly tudás s komoly akaratú jelöltekkel keressenek ki magok közül a városi képviselőségre.

Még van idő, lehet jól is választani.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus 13. Vasárnap. Római kath. A 10. hely. Gör. kath. Julius 31. B 9 Eudocz — Nap két 4 óra 51 perckor, nyugszik 7 óra 17 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Meleg és túnyomóan száraz idő. Sürgöny-prognózis: Meleg, száraz. Déli hőmérséklet: 27,2 fok Celsius.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Celsius.

Ki törődött eddig Celsiusussal? Kit érdekelt, hogy mi van a Celsiusussal.

Ki az a Celsius?

Eddig egy rongyos kis higanyoszlop volt, amely meghúzta magát egy kis csőbe és a kutya sem törődött vele.

Ma Celsius a primadonna. Celsius a favorit, Celsius a sláger. Télien nem győzött súlyedni a szegényletében. Most nem győz felkapaszkodni az uborkafára. Nincs az az imperátor, az a miniszterelnök, az a császár, akinek a mozdulatait úgy figyelnek, mint most a Celsiusét. Ha fölkelünk, az első dolgunk megtudakolni: mit csinál a Celsius? Rohanunk a hőmérőhöz és szinte kérdésekkel ostromoljuk: Hogy töltötte az éjszakát, kedves Celsius? Hogy érzi magát? Mik a tervai a mai napra vonatkozólag? Fölfelé megy még mindig, mint a borban a gyöngy, vagy lefelé, mint a buza a tőzsdén?

Celsius azonban se szól, se beszél, csak fényes higanypálcikával tovább sétál a termométerben fölfelé. Mindig fölfelé. Celsius haragszik. Persze télen kutyába sem veszik. Ilyenkor aztán megígéri, hogy nyáron befut nekünk. Be is fűtött alaposan. Ha ebből a melegből el lehetne tenni télire, karácsony estéjére, amikor odakint esikorog a hó, a házakról jégesapok lógnak, amikor Celsius helyett a szenes kezd a tekintély csövében fölfelé menni, — hopp! vissza a nyárhoz,

mert most arról van szó. Tehát ha ebből a melegből el lehetne tenni valamit, milyen vig telünk volna.

De az ember mindig csak ábrándozik. Most például azt ábrándozzuk, hogyha még egy kicsit melegebb volna, már igazán tűrhetetlen volna. De legalább sült galambok röpknének a levegőben.

Celsius megunta a sok panaszt és három napja már megkezdte a visszavonulást.

Az idő hűvösebbre fordult, de kérdés, vajjon Celsius ur holnap nem újból kezd-e a hegymászást?

A görög katolikusok liturgiája. Mi is foglalkoztunk azzal a sérelemmel, melyet a makói gör. katli. hívek kénytelenek a miatt tűrni, hogy szertartásaikban nem engedni a püspökük a magyar nyelv használatát. Most Radu Demeter nagyváradi püspök nyilatkozik az ellene szóló panaszra. Nyilatkozata a következőleg szól: „A makóiak három év előtt azzal a kéréssel fordultak hozzám, hogy engedjem meg a magyar liturgiát. Azt választottam, hogy e kérés teljesítése nem áll hatalmamban, mert a liturgia nyelvének a megváltoztatása a római pápa dolga. Különböző évek óta három nyelven folyik a liturgia: magyar, román és ó-szláv nyelven. Ezt a szokást én sem bolygattam meg és még ma is érvényben van. Tehát nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy a liturgia nyelve kizárólag román. A szentbeszédet pedig évek óta csupán magyar nyelven tartják.”

Kinevezés. Jakabfy István főispán a sajtényi anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörű anyakönyvvezetővé Némethy Zoltánt, Magyarbányhegyesre pedig Vágó Pál betegségre idejére ugyancsak teljes hatáskörrel Julezó András községi imokot nevezte ki.

A város új hivatalnokai. Makóvárosánál ez idő szerint 5 végrehajtó van alkalmazásban. A városi tanács javaslatot terjeszt a hétfői közgyűlés elé, hogy a végrehajtói állás rendes hivatalnokai állásnak minősítsék és végrehajtók életfogytiglan választassanak.

Dr. Fried Ármín hazaérkezése. Dr. Fried Ármín fogorvos a Párisban tartott nemzetközi fogorvosi kongresszusról hazaérkezett és kedden, e hó 15-én rendelkezését újból megkezdi.

Per az Acev. ellen. Bizonyára közérdeklődés tárgyat képezi azon per, amely az Acev. ellen indult meg. Keresetet indított egy lesi szőlőbeli tulajdonos az Acev. ellen birtokháborítás, illetve sommás visszahelyezés iránt. A felperes keresetében bírói ítélettel való kimondását kéri annak, hogy a vasúttársaság a további háborítást hagyja abba és a raktárház mellett utnak békés használatát állítsa helyre. Ez a per csak a tényleges állapot visszaállítását célozza, amely mellett közigazgatási uton is orvosiást vár a szőlőgazdaság.

A Justh Gyula-féle alapítvány. A városi tanács néhány nappal ezelőtt hirdette meg a pályázatot a Justh Gyula-féle alapítvány kamatainak elnyerésére. Erre ma adta be pályázati kérvényét Szabó Sándor felső kereskedelmi iskolai tanuló.

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdeséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos

makói újavárosi gyógyszerárban kaphatók.

Ideál-crém 1 tégely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-szappan 70 fillér, Ideál-pouder 3 féle színben, u. m.: fehér, rózsaszín és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjeggyel KUDAR-nével van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, díszokl. és francia éremkereszttel lettek kitüntetve!

A városháza átalakítása. A városi széképület átalakítása, illetve kijavítási munkálataira e hó 16-án délelőtt 9 órakor versenytárgyalást tart a városi tanács. E munkálatok terveivel és költségvetésével csak a napokban készült el a mérnököt hivatal, így azokat az iparosok csak most tekinthetik meg.

A városi alkalmazottak kérelmei. A hétfői közgyűlésen a város különféle alkalmazotta részint fizetés javítását, részint drágasági pótlékot kérnek. Az állandó választmány javasolja, hogy a kisbíróknak drágasági pótlék adassék. A városi kocsisok fizetése évi 500 koronáról 600 koronára emeltesék. Ellenben elutasítani kéri az állandó választmány a városi tüzoltók, fűtők és nyomdakezelők hasonló természetű kérelmet.

Bizottsági ülés a megyén. Csanád-vármegye kórházi bizottsága a múlt héten akart a kórháznál rendszerezésitendő ellenőri állás ügyében ülést tartani. Minthogy azonban a bizottság tagjai megfelelő számban nem jöttek össze, *Tarnay* Ivor megyei főjegyző ma délelőtt 11 órára hívta össze a kórházi bizottságát, mikor elhatározták, hogy az ellenőri állást rendszeresítik és azt már ideiglenesen be is töltötték.

A város műszaki rajzolója. *Gera* Sámuel helyettes polgármester a mérnöki hivatalnál rendszeresített műszaki rajzoló állásra 150 korona havi fizetés mellett *Kiss* István debreceni lakost nevezte ki.

Az állandó választmány ülése. Makó város állandó választmánya ma délelőtt *Gera* Sámuel városi főjegyző elnöklése alatt ülést tartott, mely alkalommal a hétfőn tartandó közgyűlés tárgyait készítette elő a bizottság.

Az arad-kiszombori ut kikövezése. Megemlékeztünk már arról, hogy a miniszter a polgármester fölterjesztése folytán hajlandó a Szegedi és Aradi-utca végső szakaszait köburkolattal ellátni, ha a város az utépítés munkálataihoz 21 ezer koronával hozzájárul és az utestéről lekerülő fölösleges fednyagot elfuvaroztatja. A tanács véleményezés végett kiadta ezt az ügyet a város mérnökének, ki a hétfői közgyűlésen indítványozta a miniszteri leirat elfogadását.

Pótvásár Makón. *Horváth* Péter városi képviselő ma pótvásár tartása iránt terjesztett indítványt Makó város képviselőtestületéhez. Az indítvány fölött is a hétfői közgyűlés fog határozni.

Országos vásár. Makó városában most tartják a nyári országos vásárt. Ma volt az állatvásár kevés felhajtással és még kevesebb kereslettel. Ennek oka két körülményben leli magyarázatát. Egyik az, hogy a különféle forgalmi zárlat miatt az állatok csak korlátozva hajthatók fel. Másik oka pedig az, hogy a gazdálkodó meg vagy éppen nem vagy csak kis részben értékesítette terményét. Sokan még a cséplést sem fejezték ce. Holnap, vasárnap lesz a kirakodó vásár. Erre tömegesen jöttek különféle árusok a vidékről is, de a kirakodó vására sem lesz jobb, mint az állatvásár volt, mert hiszen Makón az országos vásár sikere mindenkor a földmivelő ember körülményeitől függ.

Tűz. Ma a kora reggeli órákban tűz ütött ki újaváron. *Földesi* Sándorné magtárának a sarka gyulladt ki. Az idejében érkezett segélynek azonban sikerült a tüzet még azelőtt eloltani, mielőtt nagyobb károkat okozott volna.

Gyufamonopolium. A „Fremdenblatt” jelenti Bécsből, hogy a tanácskozások a gyufamonopolium ügyében már annyira előrehaladtak, hogy legközelebb a törvényjavaslatokat elkészítik és betervezik.

Megszüntetett bűnügyi eljárás. Nagy port vert fel néhány héttel ezelőtt Apátfalván azaz eljárás, melyet falusi pletyka alapján magzat elhajtás büntette címén *Ludányi István* ottani bábaaszony és őt apátfalvai leány ellen a esendőrség indított. A nyomozást le is folytatták ebben az ügyben, most pedig a szegedi ügyész-ség az egész további eljárást megszüntette azzal az indoklással, hogy semmiféle bizonyítékot sem találtak a gyanúsítottak bűnössége mellett.

Drágul a tégla. Makóváros tanácsa tekintettel a szén és a munkabérek fokozódó drágaságára, mai napon az első rendű fali tégla ezrének árát 40 koronában állapította meg.

Ember csoda a vásárban. A vásárban vasárnap es hétfőn egy arab fakir jelenik meg és olyan produkciókat fog bemutatni, melyek méltán bámulatba ejtik az orvosi tudományt. Tűz nem fogja, szurás nem vérzi *Musztafát*, az arab fakirt, kinek mutatványai mindenféle nagy feltűnést keltenek. Az érdekes mutatványokra felhívjuk a közönség figyelmét. *Musztafával* van *Ivacska* a 7 éves kis művész-leány, kinek produkciói szintén szépek.

Regula tagad. Az edelényi vérfürdő ügyében a hatóságok még mindig nagy erővel folytatják a vizsgálatot. *Regula* Ede most már hatodik napja ül vizsgálati fogságban, de a nyomozást még mindig nem lehet befejezni, mert *Regula* — bár minden jól mellette szól — tagad. *Regula* apja és testvére még mindig őrizet alatt vannak s a esendőrség most Szikszón is nyomoz, ahol *Regula* Gagybátorba való utazása közben állítólag erősen költelezett.

Anyakönyvi hírek. *Házasságra* jelentkeztek: *Gilice* István *Goresa* Juliannával. *Elhaltak*: *Kakuzsi* Ibona 3 hónapos, *Kászián* B. Papp Etel 6 hónapos, *Lovász* Antal 6 éves korában.

Követelje mindenki az ujság-árusoktól a „Makói Független Ujságot”. A „Makói Független Ujság” mindenben a közönség érdekeinek szószólója és támogatója s az igazi függetlenségi-és 48-as eszmék kitarító harcosa.

Hova való volt Szalma István?

Szalma István hagyatéka.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 12.

Szalma István már a szegedi kórház temetőjében aluszsa örök álmát. *Sirdombja* csaknem a szomszédjában van *Gyömbér* Pálnak, kit ugyancsak rablőgyilkosságért most husz éve vezettek ki kötél általi halállal a Csillagbörtön ugyanazon helyén, mint *Szalma* István. Egyiknek fejében, mert hiszen fejét még az ilyen nagyon bűnös ember sirjára is tesznek, *nincs semmiféle név*, csak egy-egy szám van. Ez az illetőnek rabtörzskönyvi száma. *Szalmának* fejéjére 124-es szám van felírva.

Dacára, annak, hogy már lezártak a *Szalma* István aktái, leg-

főleg még egy-két jogbölcsész ir majd érkezést ennek kapcsán a halálbüntetés jogos- vagy jogtalan-ságáról, mi még egyszer irunk *Szalmáról* és pedig azért, hogy a sajtónak egy tévedését igazítsuk helyre.

A legtöbb lap ugyanis azt közölte, hogy *Szalma* István makói ember volt. Hát ez tévedés, mert *Szalma* István Földeákon született, Földeákon is nevelkedett, csak makói ember tanyáján makói embert gyilkolt meg.

Meg kell jegyeznünk azt is, hogy *Makóról* ember emlékezete óta gyilkos nem is került ki, mert *Ponta* Áron, ki 12 évvel ezelőtt *Csala* József kórházi gondnokot oly kegyetlenül legyilkolta, sem volt makói, hanem aradmegyei.

Szalma Istvánnak apró ingóságairól ma hagyatéki jegyzőkönyvet vittek fel a szegedi Csillagbörtönben.

A hagyatéki jegyzőkönyv a következőket tartalmazza:

- 1 darab zsebóra, láncsal,
- 1 munkakönyv,
- 1 darab dohánydoboz,
- 1 pénzestárca,
- 1 korona 10 fillér.

Ez volt *Szalma* István hagyatéka. Vajjon jelentkeznek-e erokonai érette?

Az utolsó aktája ez életének és halálának. Egy füzet a vásári ponyván: ez lesz az emlékezete és talán egy mozi kép, melyet majd valami ügyes ember fantáziája alkot meg saját felfogása szerint, mert az akasztásról nem volt szabad fényképet felvenni.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik ami a közönséget érdekli közzölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság” mindent megír, semmit se hallgat el.

Az eladott asszony.

Bácskai virtus.

— Saját tudósítónktól. —

Nem mindennapi eset történt Szabadkán. Eladó volt egy megunt feleség, akin az ötletes férj ezer koronért akart tudni. Ez a szokatlan és különös vásár a hetipiacon történt. *Návay* Lósó, egy gazdag bunyevác földműves, megelégette a házasságot gyönyörűségeit, ráunt a feleségére és szeretne volna a „még mindig szép asszonyt, a kiről csak egy csöpög a báj” valahol eladni. A husz-piacon így beszébe elegyedve *Sinkó* birkakereskedővel, azt a sóhajtt röpi tette világgá, ő, bárcsak megvinné valaki a feleségét, de szívesen tudna rajta.

Több se kellett *Sinkónak*. Mindjárt hajlandó lett volna a vásárt megkötni. Ismerte az asszonyt és rövid alkuvás után megegyeztek és ezer koronában állapodtak meg. *Sinkó* beleolvasta az ezer koronát *Návay* Lósó markába, belesapott és kész volt a vásár. Most még csak az asszonyért kell hazamenni. Haza is ment *Návay* a feleségéért, el is hozta a husziacra, ahol örömpesve várta őket *Sinkó*.

Nekirohant az asszonynak, csókolni akarta, vinni, vinni haza, meghitt kis lakására. De örömmámorából két hatalmas tenyér dördületes nyaklevele rázta föl. Az eladott asszony adta a pofont, a kit igen bosszantott, hogy őrajta így galád módon akart férj-ura tudni.

Pofozta jobbról-balról *Sinkót*, aztán

megfordult és kedves férje-urát látta el bőkezűen nyaklevelesekkel.

Amikor a nő már kifáradt a két férje-ura pofozásában, nekiment a megjelent rendőrnek és azt kezdte pofozni. A rendőr nem tudta először, honnan jön ez az istenidás épp az ő fejére, de alig tapasztalta ezt meg, már a két férj is ellene támadt és őt ütötték.

A nép, mely a rendőrt csak mesziről szereti látni, most szintén rátámadt. Szegény rendőrnek eszébe jutott a közmondás, hogy szegénybe futás, de hasznos és a hasznosat választotta.

Igy végződött a szabadkai asszonyvásár. Egyik ujjajta groteszk kísérlete a régi, híres bácskai virtusnak.

NYILT-TÉR. *)

Nyilatkozat.

Alulírott tudomására adom a nagy-érdemű közönségnek, hogy tölem különvált férjem, *Köteles* István örtem és leánykaméért még semmiféle adósságot ki nem fizetett és hála a gondviselésnek, nem is vagyok, nem is voltam még abban a helyzetben, hogy én rá lettem volna szorulva az ő nevére vásárolni vagy adósságot esinálni, mert én 14 év óta nemcsak hogy a nevét nem viselem, de még hallani sem akarom. De már ha így van, hogy 14 év után ő az én jó hírnevemet akarja bepíszkolni, a mihez neki ugy is üres a koponyája, a mire nem kellene egyéb mint két nagy fül és két nagy szarv. Énis nyilatkozom, hogy még vele voltam, muszáj voltam olyan adósságokat esinálni, a mit csak különválásunk után keserves kereménnyel fizettem ki, de azt sem rém vásároltam a mit még ma is hivatalos nyugtával tudok bizonyítani, mert nemhogy kényerre valót nem bírt keresni, de még a testi ruháját is kénytelen voltam hitel útján beszerezni de azt sem az ő, hanem az én becsületemre, a mit a bíróság utján most már ugyis befogok hajtatni.

Makó, 1911. aug. 12.

Kádár Viktória

Aradi-utca, 1254. sz. a.

(*E rovat alatt közlöttekért vállal felelősséget a szerk.

BODOR SÁNDOR
könyvkötő

Elvállal minden e szakba vágó munkák elkészítését, hivatalos könyvek, valamint magánkönyvek bekötését erős és izléses kivitelben jutányos árák mellett.

Makó, Deák Ferenc-utca.

Ügyvédi irodám

1911. augusztus 1-vel a Jenei-féle házból a szomszéd (Sántha-féle) házba o o helyeztem át. o o

Dr. Kozma János,
ügyvéd.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Irányzat változatlan.

Buza:	21-21.20 K.
Kukorica:	17.60-18 "
Árpa:	8-8.40 "
Zab:	16- "

Az árak 100 kilogrammonként értendők

Hagyma árak:

Vörshagyma:	26- K.
Foghagyma:	20- "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

3 fertály tanya-föld,
3 fertály kender-föld,
1 fertály szőlő-föld,
4 csigai marhajárás,
Jókarban levő ház

szabadkézből eladó

Komlósi Teréznel

Csanádpalota. 659. sz.

Tüzifa

waggonként a helybeli vasútállomáson átadva, eredeti erdei ölezésben a marospartii rakterületünkön, továbbá Liget-utcai fűrésztelepünkön minden minőségben a legjutányosabb napi árakban kapható

Pollák és Schwarcz cégnél.

Telefon-szám: 17.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,
10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.
Valódi ó-törköly pálinka literje 1 frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél
Valódiságért szavatosságot vállal a cég. (12)

Tézsla Anna kiadja a királyhegyesi utmentén levő egy fertály

tanya-földjét

több évre haszonbérbe. A föld Kis Bálint szomszédságában van. Tudakozódni lehet az arad-csanádi állomás téren, 11. ujszám a. Régi szám 2680-3.

A „Makói Tanyai Gazdasági Olvasókör“-nél egy igen jó forgalmu

kovács-műhely

lakással együtt

1911. évi szept. hó 29-től haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet a helyszínen.

Kiadó ház.

Lonovics-sugarúton most épülő házam, melyben négy szoba van, az összes mellékkeliségekkel november 1-től bérbe kiadó.

Dr. Kiss Pál ügyvéd.

Hagymatermelésnél

nagyobb mennyiségben felesek kerestetnek. — Értekezni lehet Dániel Árminnál, a püspöktelei gazdaságban.

Keresünk

egy szorgalmas, munkaszerető
f ü t ő t,

ki a vas-munkát is érti és a gépkezelésben teljes jártassággal bír. — Csakis állandó munkások pályázzanak. — Bővebb értesítés nyerhető Dobsa Péter és társa henger-malmában Makó kón, Zöldfa-utca. o o

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árendmenny. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ óras- és ékszerész

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó- új árut olcsóért akar

vásárolni, úgy ne mulassza el az olcsóságáról híres „Menyasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában, (püspöktertel szemben), ahol minden e szakmába vágó cikkek igen izlées választékban kaphatók és így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkint meggyőz.

Ij. ANTAL JOZSEF

uri szabó Makó. Dessewffy-tér (Makói Ujság új bérházában).

Ujjonnan, modernül berendezett szabó műtermemet, — ahol csakis a legujabb divat szerint a legjutányosabb árak mellett készülnek **férfi öltönyök, felöltők, sport-öltönyök stb.** melyeket a t. közönség becses pártfogásába ajánlok.

Dus raktár hazai és külföldi szövet ujdonságokban. Vidéki megrendelésekre nagy súlyt fektetek.

Eladó föld.

Girizdesen négy vékás kitünő termőföld, mely homoktelepnek is igen alkalmas, örökáron szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Matusik István tulajdonossal Makó, Ujváros Gyöngy-utca 13. új szám alatt.

Olcsó ital!

Felhalmozott italkészlet miatt és a közeledő újabb italadó kikerülése végett árusítom jó hírnevének örvendő italaimat következő olcsó árakban: szilvórium ezelőtt 80 kr. most 60 kr., Törköly ezelőtt 70 kr. most 1 kor., Cubarum 60 kr. finom jamaikai ezelőtt 1 frt. 60 kr. most 1 frt. Finom buckai, ménesi és magyarádi borok 40 kr. literje. Édes italok legfinomabb minőségben 60 kr. literje.

Tessék egy próbavásárlást tenni és meggyőződhet róla, hogy mindenki saját érdekében cselekedjen és vásároljon a

„K o r o n a“-depóban

Kossuth Lajos-téren, a hentespiaccal szemben.

Valódi kisüstön főzött törköly pálinka egy forint literje. Csépléshez jó munkáspálinkát csodálatos olcsó árban.

Valódi márványból készit sirköveket

Glück Lajos,

kőfaragó

(1) Makó, Szegedi-utca.

Ahol a sirkövek faragásáról és teljes készítéséről mindenki bármikor meggyőződhetik.

Raktáromon mintegy 500 darab áll választékul.